

Vlaams
Parlement

vergadering **C216 – OND24**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen

van 28 april 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Irina De Knop tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de extra ondersteuning van het kleuter- en het lager onderwijs - 1829 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over een pilootproject met betrekking tot concentratiescholen - 1830 (2010-2011)	8
Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de tolkuren Vlaamse gebarentaal in het volwassenenonderwijs - 1867 (2010-2011)	11
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de dotatie voor leerlingenvervoer aan het Gemeenschapsonderwijs - 1892 (2010-2011)	11
Bijlage	12

■

Voorzitter: de heer Boudewijn Bouckaert

Vraag om uitleg van mevrouw Irina De Knop tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de extra ondersteuning van het kleuter- en het lager onderwijs - 1829 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Voorzitter, minister, hoewel de vraag reeds dateert van het begin van deze maand, blijkt ze nog altijd bijzonder actueel te zijn. Dat bewijzen de kranten van eergisteren. De media hebben nog een tip van de sluier opgelicht.

Naar aanleiding van het uittekenen van een nieuw omkaderingssysteem van het basisonderwijs voert u gesprekken met de vakorganisaties, het GO! – Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, en de koepels van de inrichtende machten. U vermeldt dat er een geïntegreerd en transparant omkaderingssysteem komt waarin scholen bovenop hun basisfinanciering extra middelen krijgen voor leerlingen die aan de indicatoren van onderwijsarmoede voldoen. U wilt ervoor zorgen dat de omkadering van het basisonderwijs systematisch rekening houdt met factoren van achterstelling van leerlingen. Via uw woordvoerder vernemen we dat dit systeem pas zal ingaan in september 2012.

Uit een rondvraag door de Werkgroep Kleuterscholen blijkt dat veel scholen genoodzaakt zijn hun zorguren, uren voor gelijke onderwijskansen en uren voor bewegingsopvoeding, te gebruiken om overvolle kleuterklassen te splitsen, hoewel die middelen daar eigenlijk niet voor bestemd zijn. Ik vermeld er meteen bij, minister, – u hebt dat ook gezegd – dat er uiteraard wel een subsidiëring bestaat. Per 24 kindjes is er een voltijdse baan. Dit verdient dus enige nuancering, maar vanaf 30 kinderen per klas kunnen we nog moeilijk de vraag stellen of dat aantal verantwoord is.

De Werkgroep Kleuterscholen pleit voor een afschaffing van de maximumfactuur in het kleuteronderwijs omdat de scholen daardoor te veel sportieve en culturele activiteiten moeten schrappen. U weet dat het mij na aan het hart ligt om het systeem van de maximumfactuur grondig bij te sturen.

Minister, u liet eerder verstaan dat er een uitgebreide omkadering in het kleuteronderwijs op komst is. U hebt nog niet gezegd wanneer dat zou gebeuren, noch wat die extra omkadering zal inhouden, op financieel en op inhoudelijk vlak. De media hebben het over 50 miljoen euro: in een bepaald artikel sprak men over “enkele tientallen miljoenen”.

Over welk bedrag aan extra ondersteuningsmiddelen gaat het precies? Hoe zult u die extra middelen verdelen? Zijn ze voor het kleuteronderwijs, voor het lager onderwijs of voor beiden? In dit laatste geval, hoe worden de middelen verdeeld? Voor welke doeleinden zullen deze extra middelen worden aangewend? Is het de bedoeling dat ze ook worden aangewend voor de compensatie van de maximumfactuur in het kleuteronderwijs?

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Minister, ik was niet van plan hierover te spreken, maar door de artikelen in de kranten ga ik me toch aansluiten bij de vraag om uitleg.

U zegt in de krant dat er een subsidiëring is per 24 kinderen. Wanneer worden die kinderen geteld? Telt het leerlingenaantal van 1 februari? Overvolle klassen zijn vooral een probleem na Pasen. Mijn dochter is in november gestart met 8 kindjes in de klas. Momenteel zitten er 23. Als de subsidiëring gebeurt op basis van de telling op 1 februari, komt er geen bijkomende ondersteuning. Na Hemelvaart komen er echter nog eens 5 kleuters bij. Dan zijn er 29. Dat is toch niet juist? Ieder jaar na Pasen is het weer prijs. We kunnen er de verslagen van de commissie op nalezen: na Pasen worden er vragen gesteld over overvolle kleuterklassen.

Volgens de kranten zegt u dat er nu geen budget is. Er is wel oog voor het probleem. Er zullen bijkomende middelen zijn vanaf september 2012. Er stond iets in de krant over bijkomende financiering van het basisonderwijs. Welke weerslag heeft dat op het kleuteronderwijs? Wat zal er dan juist gebeuren tot september 2012?

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Voorzitter, de collega's hebben de vragen rond de gekende problematiek goed verwoord. We hebben dat hier al vaak behandeld. Ik sluit me aan bij de vraagsteller omdat er nu cijfers in de kranten staan.

Minister, zijn die cijfers juist? Ik verwijs naar de 50 miljoen euro. Wat is een uitgebreide omkadering in de kleuterschool? Er wordt verwezen naar de afschaffing van de maximumfactuur. Er is een evaluatie op komst. Hebben wij daar al meer gegevens over?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Voorzitter, minister, collega's, deze problematiek is inderdaad al heel vaak aan bod gekomen en ik begrijp niet dat hij maar blijft aanslepen en dat er zo weinig aan verandert. We zitten met een historische achterstelling en onderfinanciering in het kleuteronderwijs. Er is intussen heel veel onderzoek dat aantoonde hoe belangrijk het is om van kinds af aan in een kleine klas te zitten. Dat heeft een invloed op het succes in de verdere schoolcarrière.

De recente berichten blijven inderdaad zeer vaag. Ik sluit me dan ook aan bij de vragen van mevrouw De Knop. Ik ben vooral bezorgd om het kleuteronderwijs en zou graag weten welke extra omkadering daarvoor wordt geboden. Is het niet mogelijk om al vanaf september 2011 de hoogste noden te lenigen? Het kan echt niet dat we kleuters in kleuterklassen van meer dan 20 kinderen stoppen.

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Het is voor kleuterleidsters inderdaad onhoudbaar om zoveel kinderen in de klas te hebben. De minister heeft al diverse malen maatregelen aangekondigd.

Ik wil nog even refereren, minister, aan de gedachteswisseling die we hier hebben gehad over het kleuteronderwijs met de Werkgroep Kleuterscholen in Vlaanderen. De werkgroep stelde toen dat het soms voorkomt dat scholen uren die eigenlijk bedoeld zijn voor het kleuteronderwijs, aanwenden in het basisonderwijs. Dat heeft natuurlijk ook een invloed op het aantal leerlingen in de kleuterklassen. Ik vraag me af of daar intussen al een oplossing voor is, want dit zal het probleem alleen maar verzwaren.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister, collega's, ik hoef niet te herhalen wat de collega's hebben gezegd, en evenmin wat meerdere collega's van mijn fractie hier de voorbije maanden als bemerking hebben geformuleerd. Wij weten dat de zorgen in het kleuteronderwijs heel reëel zijn en dat er nood is aan betere omkadering. Ik sprak gisteren met een jonge collega wier kindje met 39 in de klas zit. Dat is uiteraard een uitzondering, maar het is evident dat dit niet kan.

Mevrouw Meuleman sprak over een historische achterstand in het kleuteronderwijs. Dat is juist, maar als je over een historische achterstand spreekt, weet je dat je die niet van vandaag op morgen kunt omdraaien. Dat betekent niet, collega's, dat je die problemen niet ernstig moet aanpakken. Integendeel, dan is het hoog tijd.

Ik wacht op het antwoord van de minister om verder in debat te gaan. Mogelijk heeft de minister zaken te vertellen die bijzonder interessant zijn en waarop wij een aantal bemerkingen en beschouwingen kunnen geven.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, collega's, ik ga niet antwoorden op vragen naar intenties. Zolang we geen beleidsbeslissing genomen hebben in de regering, zal ik ook niet over de inhoud van de beslissing spreken.

Het verbaast me een beetje, mevrouw De Knop, dat u stelt dat ik een aantal dingen nog niet zou hebben gezegd. De datum van 1 september 2012 is al een paar keer heel uitdrukkelijk vermeld, ook in de plenaire vergadering, als de datum van de inwerkingtreding van de nieuwe regeling. U zult gemerkt hebben dat ook heel wat serieuze onderwijsactoren gezegd hebben dat je enige tijd nodig hebt als je dat wilt wijzigen. Zo gemakkelijk is dat immers niet, de omkaderingsvormen wijzigen. Dat heeft heel wat gevolgen. We zijn het nieuwe systeem op dit moment aan het uitwerken.

Ik ga nu dus niet zeggen hoeveel geld daar naartoe gaat. Ik kan u wel zeggen dat het om een substantiële som gaat van extra geld dat we in budgettaire moeilijke tijden vrijmaken. Dat geld gaat naar het kleuteronderwijs. Dat is ook een onderdeel van het basisonderwijs: basisonderwijs is kleuteronderwijs plus lager onderwijs.

We gaan het geld niet gebruiken om de maximumfactuur te compenseren. Daarvoor zijn de noden in het kleuteronderwijs te groot. Het gaat wel degelijk naar de omkadering. Ikzelf heb ook, namens het beleid, geëchoud wat hier wordt verteld door collega's van zowel meerderheid als oppositie, namelijk dat de historische situatie waarin we beland zijn voor het kleuteronderwijs, moet worden gewijzigd.

Het valt me op dat men het altijd heeft over de klassen van 39. Men heeft het nooit over de klassen van 5. Die bestaan nochtans ook. Je kunt in alle extremen voorbeelden vinden. Maar het klopt dat er gewerkt moet worden aan de grootte van klassen in het kleuteronderwijs. Ik zal dat zeker niet minimaliseren. Deze meerderheid heeft uitdrukkelijk gezegd dat ze dat gaat doen. De datum daarvoor is september 2012. Ik herinner u eraan dat ik hier een paar maanden geleden heb gezegd dat het al snel moet gaan om die datum te kunnen halen. Dat is niet zomaar eventjes hier en daar een miljoen euro extra inpompen. Dat heeft gevolgen voor heel het systeem. We moeten dat dus goed bekijken, en dat zijn we nu volop aan het doen.

Wat de maximumfactuur betreft, zullen we eind mei van het steunpunt de antwoorden krijgen op de bijkomende vragen die we hebben gesteld. We hebben aan het steunpunt heel uitdrukkelijk laten weten dat die termijn gerespecteerd moet worden. Dat wordt ook nauw opgevolgd. In juni zullen we dus kunnen debatteren over het aspect van de maximumfactuur.

Tot slot was er het punt van de ratio. Het cijfer van 24 is een afgeleid cijfer. Je kunt zeggen dat een voltijdse leerkracht gemiddeld over heel Vlaanderen lesgeeft aan 24 kinderen. Als je echter de ratio hanteert die internationaal aanvaard wordt en die door de OESO als vergelijkingspunt wordt genomen, stellen wij in het kleuteronderwijs 1 leerkracht ter beschikking voor 16 kinderen. Dat is geen voltijdse opdracht, want daarvoor moet je 21 of 22 uur invullen. Het klopt niet helemaal.

Het Vlaamse gemiddelde voor de ratio leerkracht/kleuters is één op zestien. Die grote klassen zijn een gevolg van de ligging van de school, de concentratie van de kinderen, de niet-optimale spreiding van kinderen in de scholen en de keuze van scholen om de beschikbare middelen niet voor het kleuteronderwijs maar voor het lager onderwijs aan te wenden. Het verhaal moet dus genuanceerd worden, al ontken ik niet dat er problemen zijn. Ik wil helemaal niet minimaliseren.

Het is ook erg moeilijk om te zeggen wat de ideale klasgrootte is, want dat hangt van de context af: een school in een grootstad voor kinderen met verschillende achtergronden en bovendien soms uit moeilijke gezinnen komen kan men niet vergelijken met een school in een plattelandsgemeente die uitsluitend blanke kindjes opvangt met ouders die hen goed opvolgen. *(Opmerkingen van mevrouw Gerda Van Steenberge)*

Het heeft met meer dan met de zindelijkheid van de kleuters te maken.

Het is moeilijk om een richtcijfer te geven, want het hangt dus van de context af. Daarmee wil ik niet zeggen dat de kinderen uit die plattelandsgemeente geen bijzondere zorg behoeven. Ik houd het daarbij, voorzitter, nog een paar weken geduld dus.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, wij kunnen ook alleen maar lezen wat er in de krant staat.

Minister Pascal Smet: U weet toch ook dat niet alles wat in de krant staat waar is.

Mevrouw Irina De Knop: Er stond een cijfer en het is dan toch logisch dat wij proberen na te gaan of dat klopt.

Minister Pascal Smet: Dat is niet alleen uw volste recht, dat is uw plicht.

Mevrouw Irina De Knop: Dank u. Wij zullen moeten afwachten hoe de situatie er in 2012 zal uitzien. Ik stel vast dat het leeuwendeel van de middelen die u uittrekt naar het kleuteronderwijs zullen gaan. Vandaag worden uren bestemd voor het kleuteronderwijs soms voor het lager onderwijs aangewend. Ik heb ook genoteerd dat die uren niet voor de maximumfactuur zijn bedoeld. Ik wil het echter nog even hebben over de ratio, die contextgebonden is. U moet toch een cijfer voor ogen hebben om uw omkadering vorm te geven? Als u dat niet doet, op welke manier organiseert u dan wel de financiering?

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Het is aangekondigd. Ik heb daarover een interpellatie gehouden. De omkadering van het basisonderwijs zal vanaf 2012 verlopen volgens de GOK-criteria. De GOK-criteria die nu worden gebruikt voor het vastleggen van de zorguren zullen vanaf dan ook worden gebruikt voor het vastleggen van de reguliere omkadering.

Onze visie op het lager onderwijs verschilt, maar ik kan niet begrijpen waarom kleuters van 2,5 jaar oud van elkaar verschillen, wat ook de context is. Of ze nu allochtoon zijn of blank, of uit een hogere of een lagere klasse komen, op 2,5 jaar begrijpen ze allemaal even weinig. Allochtone kindjes en autochtone kindjes plassen evenveel in hun luier. Ik dring er dus bij de meerderheidspartijen op aan om daar eens goed over na te denken.

Mevrouw Irina De Knop: Ongeacht of men de GOK-criteria in aanmerking neemt, steeds moet men een ratio voor ogen houden om te beslissen wat redelijk is. Neemt u de verhouding van één op zestien? U zegt dat de toestand in de steden verschilt van die op het platteland. Maar wat is de norm die uw financieringssysteem zal bepalen?

Ik kom uit een streek die men min of meer een plattelandsregio kan noemen. Ik stel vast dat 24 kindjes in het derde kleuterklasje niet hetzelfde is als 24 kindjes in het eerste kleuterklasje. Wij zitten in een luxesituatie, want ons gemiddelde is 17 of 18 kindjes. Men zegt me dat 24 tot 28 kindjes in een klas ertoe leidt dat de juffen niets anders doen dan luiers verversen. Een kleuter van 6 is geen kleuter van 2,5 of 3.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Wij zullen nog wat geduld moeten uitoefenen vooraleer we daarover iets wezenlijks kunnen zeggen. In het kleuteronderwijs wordt de basis gelegd. Het is het begin van de schoolcarrière. Het is inderdaad een verschil of dat in een stedelijke dan wel in een landelijke context gebeurt, maar zowel in het ene als in het andere geval zijn er specifieke noden die moeten worden gelenigd. Een eerste kleuterklas is geen derde kleuterklas. De differentiatie daar is spectaculair. Een beetje geduld is goed, maar structureel zal dit verhaal nog terugkomen.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister, het verhaal van de 39 kindjes komt van mevrouw Poleyn. Misschien kan zij u daarover meer informatie geven.

Minister, het is belangrijk dat we weten dat er stappen zullen worden gezet voor 1 september 2012, en dat is absoluut noodzakelijk.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Ik sta niet alleen met mijn mening. Ik verwijs naar een verslag van het Rekenhof. Dat heeft in een advies gezegd dat als bij de reguliere omkadering wordt verwezen naar criteria, dat objectieve criteria moeten zijn. De criteria die nu worden gehanteerd voor de GOK-middelen zijn geen objectieve criteria voor de reguliere omkadering.

Er wordt verwezen naar de Werkgroep Kleuterscholen Vlaanderen. Die werkgroep zegt dat de kleuterscholen op het platteland het momenteel moeilijker hebben dan de kleuterscholen in de steden. Op basis van de GOK-criteria krijgt een kleuter nu 900 euro en een niet-GOK-kleuter 450 euro. Als dat de reguliere omkadering wordt, dan wordt dat geofficialiseerd. Iemand moet mij eens duidelijk maken waarom de ene kleuter 900 euro nodig heeft en de andere 450 euro. Die discrepantie zal vanaf september 2012 een wettelijk kader krijgen, dat niet is gebaseerd op objectieve criteria.

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: In grote steden zijn er ook dagverblijven verbonden aan kleuterscholen. Dat zijn geen crèches. Daar worden de kleuters onthaald. Gedurende een bepaalde periode van de dag zijn de kinderverzorgsters vrij van kinderen. Die kinderverzorgsters worden mee ingeschakeld in de kleuterklassen. Minister, u hebt de bevoegdheid om die samenwerking wat intenser te maken.

Mevrouw Van Steenberge, kinderen zouden op 2,5 jaar gelijk moeten beginnen, maar kansarme groepen bouwen toch een grote achterstand op omdat ze niet gelijk starten. De noden van die kinderen zullen toch iets groter zijn dan van andere kinderen.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: De discussie die mevrouw Van Steenberge opwerpt, gaat over de bandbreedte van het percentage van de middelen dat aan de hand van de GOK-criteria wordt verdeeld. Minister, zal de bandbreedte, die nu op 14 procent zit, worden verlaagd?

Dat is niet alles, gelukkig gaat het maar over een beperkt aandeel. Ik hoop dat we de vraag stellen of de huidige GOK-indicatoren, die we door de voorbije berekening hebben opgesteld, de juiste zijn. Moeten we de criteria die we vanuit leerzorg willen meenemen, niet integreren in ons financieringsmodel? Een kind met een kansarmoedeachterstand heeft inderdaad wat extra omkadering nodig, maar een kind met een ontwikkelingsachterstand ook. Dit maakt het allemaal wat moeilijker, maar het is een belangrijke bedenking om mee te nemen.

Minister, ik hoop dat u niet zegt dat plattelandsschooltjes sowieso klein zijn, en dat u die moet wegrationaliseren. Voor het kleuter- en lager onderwijs is de buurt de plaats waar het onderwijs wordt georganiseerd. Het bestaan van buurtscholen is heel belangrijk. Met ons financieringsmechanisme mogen we die scholen niet afstraffen. Integendeel, ze moeten kunnen blijven voortbestaan.

Los van de fundamentele omkadering voor kleuteronderwijzers, kunnen we toch nog een extra ondersteuning doen voor enkele uren extra kinderverzorging. Het gaat niet alleen over pampers, er zijn veel meer taken, dus dat biedt wat verlichting.

De heer Boudewijn Bouckaert: Er bestaat een neiging bij ouders om de zindelijkheid van hun kinderen af te wentelen op de scholen, maar uiteindelijk is dat toch de verantwoordelijkheid van de ouders. Dan moet dat ook niet als argument worden gegeven voor meer omkadering. De complementariteit tussen school en ouders moet ook naar voren worden gebracht.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over een pilootproject met betrekking tot concentratiescholen - 1830 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Minister, de aanleiding voor mijn vraag was uw bezoek aan het Koninklijk Atheneum van Hoboken op 4 april. Door de paasvakantie is mijn vraag wat verlaat.

Blijkbaar was dat een leuke dag. U hebt daar gebadmintond en korfbal gespeeld. De leerlingen vonden u een toffe gast, want ze mochten zelfs Pascal tegen u zeggen. Dat vonden ze heel leuk. Minister, ik ga u toch zo blijven noemen.

Minister Pascal Smet: U mag ook Pascal zeggen.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Buiten de uren. *(Opmerkingen van de heer Wim Wienen)*

Tijdens het bezoek aan het Koninklijk Atheneum in Hoboken deelde u mee, minister, dat u een pilootproject wilt beginnen waarbij in concentratiescholen vaker les vanuit de leefwereld van de jongeren wordt gegeven, met extra aandacht voor Nederlandse taalvaardigheid. Daar heb ik niets op tegen, absoluut niet.

Het Koninklijk Atheneum is voor u en voor de directrice een voorbeeldschool. Het gaat om een school met maar liefst 96 procent allochtonen, waarbij 92 procent van de leerlingen uit een kansarme thuissituatie komt en 50 procent van hen nooit op tijd komt. En toch lukt het hen om de leerlingen optimaal te begeleiden dankzij een heel gemotiveerd en enthousiast team, waaronder 8 GOK-leerkrachten.

Hoewel deze concentratieschool dus een voorbeeldschool is, stelde u tegelijk dat er naar een betere mix zou moeten worden gestreefd door in concentratiescholen meer autochtonen ingeschreven te krijgen. Dat zou u doen door streefpercentages op te leggen. Dat kwam voor mij toch wat contradictorisch over, minister. Enerzijds noemt u die school een voorbeeld, maar anderzijds wilt u meer autochtonen ingeschreven krijgen omdat een concentratieschool niet mag.

Minister, hoe ziet u het pilootproject dat u wilt beginnen in concentratiescholen? Welke streefpercentages zult u opleggen om een sociale mix te verkrijgen? Hoe dwingend zullen die zijn?

Ondertussen is er een voorstel van decreet binnengekomen van de meerderheidspartijen in verband met het inschrijvingsrecht. Mijn vraag is door dat voorstel doorkruist. Hoe valt het pilootproject in concentratiescholen te rijmen met een grotere sociale mix?

De voorzitter: Mevrouw Vermeiren heeft het woord.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Minister, ik heb dat verslag van uw bezoek aan het Koninklijk Atheneum van Hoboken ook gelezen. Ik heb daar een aantal dingen uit onthouden. Ten eerste bent u een sportief man. Dat wisten we misschien al. Dat hadden we al gezien.

Ten tweede is het atheneum in Hoboken een voorbeeldschool. Mevrouw Van Steenberge heeft het al aangehaald. Ze werken met een gemotiveerd en enthousiast team. Dat is de basis van elke succesvolle school, denk ik. Ze geven extra lessen Nederlands, Frans en Engels. Ze betrekken de ouders.

– *De heer Jos De Meyer treedt als waarnemend voorzitter op.*

Ten derde kondigde u aan dat u met een project wilt starten waarbij men in concentratiescholen vaker les zal geven vanuit de leefwereld van de leerlingen, met extra aandacht voor de Nederlandse taalvaardigheid. Dat laatste kunnen we enkel toejuichen. Naar dat project ben ik heel nieuwsgierig. Hoe ziet u dat? Wanneer zou het starten? Ik had de

indruk dat u zich iets heel concreets kon voorstellen bij dat lesgeven vanuit de leefwereld van de leerlingen. Dat zou ik graag vernemen. De leefwereld van jongeren kan heel divers zijn, zeker in scholen met allochtonen. Ik vermoed dat het geen allochtonen zijn die van één bepaald land komen, maar van verschillende. Welke scholen zouden daarvoor in aanmerking komen?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: In het actualiteitsdebat in februari dit jaar heb ik dit al aangegeven. In Hoboken heb ik in essentie hetzelfde gezegd. Het uitgangspunt blijft dat alle scholen het best sociaal gemengd zijn, omdat een school een weerspiegeling van de samenleving moet zijn. Vooral in de grootsteden kun je er niet omheen dat je concentratiescholen zult hebben, omwille van de samenstelling van de bevolking in bepaalde wijken.

Het model waarmee men nu lesgeeft, zit op zijn limiet. Dat hoor je toch van de onderwijsverstrekkers. Dan moet je durven na te denken hoe je op een andere manier les kunt geven. Dat is een dun pad omdat het niet aan de overheid is om te bepalen hoe je moet lesgeven.

Daarom zullen we de komende weken starten met een projectgroep met de onderwijsverstrekkers, de overheid en eventueel wetenschappers om daarover na te denken. Hoe kunnen we eventueel met een betere omkadering, een betere ondersteuning, vanuit de leefwereld van die jongeren of meer aangepast werken? Ik wil vandaag nog niet ingaan op de vraag hoe het eruit moet zien. Dat moeten we nog uitwerken met alle betrokkenen, en het is ook niet meteen aan de minister om uit te leggen hoe je moet lesgeven.

Ik heb in die school met de meisjes en jongens gepraat. Ik vroeg wat ze doen op woensdagnamiddag of op zaterdag. Een meisje zei dat ze gaat wandelen, een jongen zei dat hij in de zetel ligt – dat van die jongen is nu niet meteen de meest aangewezen activiteit als je jong bent. Ik stelde het meisje de vraag of ze dan alleen gaat wandelen. Daarop antwoordde ze ja. Ik vroeg haar of ze het goed zou vinden als ze in klasverband kon gaan wandelen en iemand haar zou aanwijzen wat een blad, boom, eik is. Ze antwoordde dat ze dat heel goed zou vinden. Ze wilde graag wandelen en tegelijk leren of al spelende leren. Ze zei dat ze het niet erg zou vinden indien dat op woensdagnamiddag of op zaterdagmiddag zou zijn.

Dat is een voorbeeld. Ik zeg niet dat we dat zo zullen doen. Er was wat commotie naar aanleiding wat daarover in onze beleidsbrief Jeugd stond. Je voelt dat die vraag naar extra ondersteuning, ook buiten de schooltijd, er bij heel wat allochtone jongeren is. Dus moeten we daarover durven na te denken. Dat is wat we in de werkgroep zullen doen.

Voor mij is het dus helemaal geen contradictie, maar eerder een versterking.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Ik heb twee opmerkingen bij uw antwoord.

De eerste is eigenlijk een suggestie. Misschien kunt u eens bij onze Nederlandse burens gaan kijken. In Amsterdam zijn ze ook afgestapt van het fixeren op die sociale mix en zijn ze nu ook concentratiescholen extra aan het begeleiden. Ze willen die niet meer per se mixen. Ze hebben namelijk gemerkt dat concentratiescholen die extra ondersteuning krijgen, veel beter presteren dan scholen waarbij men per se die sociale mix wil opleggen. Ik denk niet dat je de burgemeester van Amsterdam van rechtse ideeën kunt beschuldigen. Misschien kunt u dus toch nog eens naar Amsterdam gaan kijken?

Minister Pascal Smet: Als u mij naar Amsterdam wilt sturen, zal ik daar zeker niet tegen zijn. Tijdelijk althans.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Uw voorbeeld is wat raar. Als u aan mijn zoon zou vragen wat hij het liefste doet, zou hij ook zeggen dat hij het liefst in de zetel ligt. En als u mijn dochter vraagt of ze in klasverband wilt wandelen op een woensdagnamiddag, zal ze dat ook veel liever doen dan thuis de afwas te doen of haar kamer op te ruimen. Uw voorbeelden

zijn soms wat bij de haren getrokken. Ik ben blij dat u niet onmiddellijk kunt antwoorden door uw stemproblemen. (*Gelach*)

Minister, ik vind uw idee van een pilootproject in de concentratiescholen goed. Het is niet slecht om eens te bekijken hoe dat met extra ondersteuning beter begeleid kan worden – never change a winning team. Een succesverhaal in concentratiescholen moet men niet per se willen omvormen om toch maar die sociale mix te verkrijgen. Ik ben benieuwd hoe het zal aflopen, maar ik denk dat het wel een succesverhaal kan worden.

De voorzitter: Mevrouw Vermeiren heeft het woord.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Ik heb onthouden dat we niet alles moet geloven wat in de krant staat. In de krant stond dat het om een project ging, maar als ik u zo hoor, gaat u een projectgroep opstarten om na te denken over een project.

Minister Pascal Smet: Ik wil tot projecten komen in de grote steden Antwerpen, Gent en Brussel.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Maar momenteel zijn we nog in de fase van de projectgroep die zal nadenken over projecten.

Minister Pascal Smet: Inderdaad.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Ik kan dat alleen maar onderschrijven. Ik denk dat dat ook een succesverhaal kan worden. U geeft nu het voorbeeld van het blad en de eik. Maar het gaat hier over leerlingen uit het secundair onderwijs. Ik ben ervan overtuigd dat veel allochtone leerlingen nood hebben aan ondersteuning, in de eerste plaats wat het Nederlands betreft, maar ook voor andere dingen. Ik denk ook dat zij bereid zijn om dat bijvoorbeeld op een woensdagnamiddag te doen, op een speelse of andere manier. Het is zeker waardevol om daarover na te denken. Het zou inderdaad een succesverhaal kunnen worden. Niet alle scholen moeten een gemengd publiek hebben om tot een succesverhaal te komen. Daar ben ik ook van overtuigd. Het zal wel een moeilijke oefening worden. Want wie gaat dat bijvoorbeeld doen op woensdagnamiddag?

Ik wens u er in ieder geval heel veel succes mee, en ik hoop dat we er zeer snel iets van horen.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Minister, ik wil graag even terugkomen op uw antwoord met betrekking tot de sociale mix. U zei dat die een afspiegeling moet zijn van de samenleving. Ik zou er graag voor pleiten om ook kinderen met een handicap in dat pilootproject te betrekken. Er wordt altijd verwezen naar de draagkracht van de scholen. Maar wat betekent die draagkracht? De scholen kunnen zich daar namelijk ook achter verstoppen om die kinderen dan te weigeren. Dat is een beetje een omgekeerde beweging. Daarom zou het misschien goed zijn om kinderen met een handicap mee te trekken in dat pilootproject. Zo kunnen we een betere mix krijgen van de schoolpopulatie.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik neem dat mee in het debat over leerzorg.

Mevrouw Helga Stevens: Als je toch bezig bent over een pilootproject, zou je dat daar toch in kunnen meenemen? We zijn toch al lang bezig met leerzorg?

Minister Pascal Smet: Er zullen de komende weken knopen worden doorgelicht in het debat over leerzorg.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de tolkuren Vlaamse gebarentaal in het volwassenenonderwijs - 1867 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Minister, ik verwijs naar mijn vraag om uitleg die behandeld werd in deze commissie op 25 januari 2011. Ik kaartte toen het probleem aan van het gebruik van de tolkuren in het volwassenenonderwijs.

Doven kunnen hun tolkuren voor cursussen in het volwassenenonderwijs niet meer samen leggen. Zij hebben recht op één derde van de lesuren per module.

Dat betekent in de praktijk een enorme achteruitgang ten opzichte van vroeger. Dat heb ik in januari al toegelicht in de commissie, ik zal het nu niet herhalen. In uw antwoord toen stelde u dat u de administratie zou vragen een nota te maken met een opsomming van alle argumenten voor en tegen. Daarom kom ik graag terug op mijn vraag. Ik wil nu eens echt een antwoord krijgen. Ik herhaal mijn verzoek. Is er ondertussen een nota? Zo ja, wat zijn de argumenten voor en tegen? Welke conclusies kunnen hieruit worden getrokken? Hebt u al zicht op de aanpassingen van de regelingen voor de tolkuren in het volwassenenonderwijs?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik heb inderdaad, zoals beloofd, die nota aan de administratie gevraagd. Ze zou ten laatste op 6 mei 2011 moeten binnenkomen. Ik heb ze dus nog niet. Op basis van die nota zal ik u alle argumenten voor en tegen kunnen bezorgen. U bent een beetje te vroeg met uw vraag.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Verdorie. Oké, ik zal er later op terugkomen. Daar kunt u op rekenen.

Minister Pascal Smet: U kunt erop rekenen dat u de nota zult krijgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Mevrouw Gerda Van Steenberge treedt als waarnemend voorzitter op.*

■

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de dotatie voor leerlingenvervoer aan het Gemeenschapsonderwijs - 1892 (2010-2011)

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Sinds de overdracht van het leerlingenvervoer aan de Vlaamse Vervoersmaatschappij in september 2001 beschikt het GO! – Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap over een dotatie voor het vervoer van leerlingen. Dit is een regeling om de zogenaamde vrije keuze te verzekeren. Deze dotatie bedroeg in 2002 3,963 miljoen euro. In de begroting 2011 lezen we dat de dotatie ondertussen is opgelopen tot 4,273 miljoen euro en dat “de maatschappelijke effecten van deze voorziening kunnen worden gemeten aan de hand van het aantal vervoerde leerlingen”. De Raad van het GO! stelt zelf de verdeelparameters van deze dotatie over zijn scholengroepen op.

Als we de cijfers van het statistisch jaarboek van het onderwijs erbij nemen, schijnen die te suggereren dat het aantal vervoerde leerlingen sinds vele jaren eerder daalt dan stijgt, het buitengewoon onderwijs buiten beschouwing gelaten. Op 4 juli 2008 werd dan weer het

decreet betreffende de werkingsbudgetten in het secundair onderwijs en tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 wat de werkingsbudgetten betreft goedgekeurd. Hiermee werden de berekening en verdeling van de werkingsmiddelen voor het leerplichtonderwijs ingrijpend gewijzigd. In dit nieuwe financieringssysteem werd ook het aspect van de vrije keuze al mee in rekening gebracht. Het GO! krijgt immers – en terecht – 3 procent extra per leerling voor het vrijwaren van de vrije keuze.

Minister, hoeveel leerlingen doen een beroep op leerlingenvervoer georganiseerd door het GO!? Welke evaluatie maakt u zelf van de evolutie van dit cijfer doorheen de jaren? Worden deze middelen inderdaad aangewend voor het verzekeren van het vervoer tussen de woonplaats van de leerlingen en de school of zijn ze vrij aan te wenden? Worden ze ook aangewend voor intern leerlingenvervoer? Gebeurt dit effectief? In welke mate is deze dotatie aan het GO! in het licht van het nieuwe financieringssysteem op dit moment nog verder te rechtvaardigen vanuit het argument dat de vrije keuze verzekerd dient te worden?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Op basis van artikel 4 van de schoolpactwetgeving en artikel 25 van het decreet Basisonderwijs van 25 februari 1997 organiseert het GO! zelf leerlingenvervoer voor leerlingen van het gewoon basisonderwijs. Sinds de overdracht van het leerlingenvervoer aan de Vlaamse Vervoersmaatschappij in september 2001 beschikt het GO! daartoe over een specifieke dotatie. Het leerlingenvervoer waarvoor het GO! deze dotatie ontvangt, betreft het vervoer van leerlingen van de woonplaats naar de school en omgekeerd, in het kader van de vrije keuze en vanuit de grondwettelijke opdracht om neutraal onderwijs te verzekeren. Het betreft hier dus uitdrukkelijk niet het leerlingenvervoer dat door De Lijn georganiseerd wordt en waaraan de cijfers in het statistisch jaarboek refereren, noch het intern vervoer waarvan verder sprake.

De GO!-dotatie leerlingenvervoer werd in 2002 vastgesteld op 3.963.000 euro en werd tot 2008 jaarlijks geïndexeerd, vandaar de lichte stijging van het basisbedrag. De dotatie leerlingenvervoer bedraagt sinds 2008 en tot vandaag 4.273.000 euro. Op basis van de Grondwet heeft iedere ouder het recht om vrij een school te kiezen voor zijn kinderen. In de regelgeving is ook sprake van ‘vrijekeuzeschool’. Hiermee wordt bedoeld dat de overheid in een aantal gevallen het recht op schoolkeuze binnen een redelijke afstand garandeert. Dit kan op twee manieren: door scholen op te nemen in de financierings- of subsidiëringsregeling of door bij te springen in de vervoerskosten naar dergelijke school. Leerlingen die binnen een redelijke afstand geen vrijekeuzeschool vinden, kunnen onder bepaalde voorwaarden rekenen op een tegemoetkoming van de overheid in hun vervoerskosten. Deze leerlingen noemt men ‘rechthebbende leerlingen’.

Het bijzonder decreet van 1998 bepaalt dat het leerlingenvervoer wordt georganiseerd door de scholengroepen. De Raad van het GO! stelt autonoom de verdeelparameters van de dotatie leerlingenvervoer over zijn scholengroepen op. De parameters die worden gehanteerd voor de verdeling van de dotatie leerlingenvervoer worden jaarlijks geactualiseerd. Ik heb aan het GO! het overzicht gevraagd. Ik stel voor dat we het als [bijlage](#) bij het verslag voegen.

De dotatie leerlingenvervoer wordt enkel aangewend voor leerlingenvervoer van de woonplaats naar de school en omgekeerd. Het toezicht hierop valt onder de financiële controle op het beheer van de scholengroepen. Conform artikel 47, paragraaf 1, wordt die voor rekening van het Gemeenschapsonderwijs verricht door een college van vijf accountants die zijn aangesteld door de regering. Voor het bekostigen van het zogenaamde ‘intern vervoer’ hanteren GO!-scholen dezelfde methodes als alle scholen. Al naargelang het gevoerde beleid putten zij hiervoor uit de eigen werking, uit de middelen voor onderwijsdoelen en eindtermen (ODET) en ouderbijdragen binnen de maximumfactuur.

Alleen het GO! draagt de grondwettelijke plicht om neutraal onderwijs te bieden in het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Artikel 24, paragraaf 1,

tweede en derde lid, van de Grondwet is hiervan de basis. Om het GO! toe te laten zijn verplichting na te komen om te voorzien in een voldoende geografisch gespreid onderwijsaanbod, daar waar de noodzakelijke/vereiste infrastructuur ontbreekt, besliste de overheid om hieraan tegemoet te komen door een extra dotatie voor de organisatie van leerlingenvervoer toe te kennen. Dit was financieel ook voordeliger, in vergelijking met het bouwen van scholen.

Het feit dat andere schoolbesturen dan het GO! kunnen voorzien in een aanbod van neutraal onderwijs, zoals wordt gesteld in de memorie van toelichting bij het nieuwe financieringsstelsel, neemt niet weg dat alleen het GO! de verplichting heeft een initiatief te nemen indien het aanbod van neutraal onderwijs lacunes vertoont. Dit wil zeggen dat het GO! verplicht is die scholen in stand te houden die deze verplichting invullen en waarvan het verdwijnen dus zou impliceren dat de vrije keuze niet is gegarandeerd; dat het GO! verplicht is een aanbod uit te bouwen op plaatsen waar de keuzevrijheid niet is gewaarborgd, en waar het wettelijk minimumaantal ouders zou vragen dat neutraal onderwijs wordt aangeboden; dat andere schoolbesturen steeds de vrijheid hebben om hun onderwijsaanbod te laten ophouden. Indien de vrije keuze hierdoor in het gedrang komt, is het GO! verplicht de ontstane lacune in te vullen. Daartegenover staat de legitieme en gehonoreerde vraag dat dergelijke instellingen ook over voldoende mogelijkheden zouden beschikken om leefbaar te zijn.

De kwantificering van het objectieve verschil 'vrije keuze' werd met het nieuwe financieringssysteem op 3 procent vastgesteld, maar dit slaat enkel op de werkingsmiddelen. Ik verneem van het GO! dat de dotatie leerlingenvervoer niet altijd volstaat om de kosten te dekken. U mag niet vergeten dat de dotatie en de financieringswijze vrije keuze gekoppeld zijn in de nieuwe financieringsregels zoals die in de vorige legislatuur tot stand zijn gekomen.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Ik dank u voor uw antwoord, minister. De elementen die u naar voren brengt in verband met de vrije schoolkeuze zijn meer dan terecht. Ik heb met belangstelling geluisterd naar de achtergrond die u geschetst hebt in verband met het leerlingenvervoer in het gemeenschapsonderwijs. Ik denk dat die schets zeer correct is.

Ik verheer u niet dat er zorgen en vragen leven. Dat heb ik hier duidelijk gemaakt. U hebt mijn vraag duidelijk beantwoord en ik ga ervan uit dat uw antwoord correct is. Men maakt zich soms zorgen dat de bussen van het gemeenschapsonderwijs ook gebruikt worden voor intern vervoer. Ik heb u deze vraag gesteld omdat men mij deze zorg heeft overgemaakt.

Sommigen wijzen erop – en ik kan de redenering deels volgen – dat ten gevolge van het nieuwe financieringssysteem het gemeenschapsonderwijs – terecht overigens, terecht – 3 procent meer werkingsmiddelen heeft gekregen. Daarmee moet de grondwettelijke keuzevrijheid worden gegarandeerd. Dat is een van de laatste restanten van een discriminatie tussen de netten. Dat hoor ik althans. Men stelt de vraag of die extra dotatie voor vervoer moet blijven bestaan, zeker op het moment dat de middelen beperkt zijn. We hebben het daar al over gehad, we onderkennen dat. Er moeten keuzes gemaakt worden.

U staat voor immense uitdagingen. Denk maar aan het kleuteronderwijs, u zegt terecht dat u daar meer middelen voor wilt. Denk maar aan de scholenbouw en de capaciteitsproblemen. Denk aan het hoger onderwijs, en zo is er nog een resem items die u met de huidige middelen alleen niet kunt oplossen. Wij stellen daarom de vraag: hoe moet dit morgen? Moet dit in stand worden gehouden? Is dit in het Vlaanderen van de 21e eeuw nog verantwoord? Ik stelde mijn vraag in die context. Uiteraard werd ik geïnspireerd door de bemerkingen die ik in de samenleving opvang.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■